

Laila Hämäläinen, avdelningschef på AFI
Klicka här för att ange text.

2018-05-04

Dnr SN 2017-89

Socialnämnden

Att bevilja bistånd till internetkostnad

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner ändring av socialförvaltningens riktlinjer gällande hantering av kostnader för internet enligt socialförvaltningens förslag på tillvägagångssätt.

Ärende

Med anledning av en dom från Högsta förvaltningsdomstolen behöver nuvarande riktlinjer för ekonomiskt bistånd till kostnad för internetabonnemang justeras på så sätt att kostnad för internetabonnemang ses som en godtagbar kostnad, oavsett om det förekommer skolungdomar i hushållet eller inte.

Socialförvaltningens förslag på tillvägagångssätt är att riktlinjerna ändras på så sätt att ett vägledningsbelopp används i bedömning av bistånd.

Om kostnaden är lägre än vägledningsbeloppet beviljas den lägre kostnaden.

Om kostnaden är i nivå med vägledningsbeloppet beviljas vägledningsbeloppet. Om kostnaden överstiger vägledningsbeloppet görs individuell prövning om det finns skäl att trots detta bevilja bistånd till kostnaden. När det faktiska beloppet inte godkänns avslås detta och vägledningsbeloppet beviljas. Om ansökan om bistånd till kostnad för internetabonnemang inte förekommer beviljas inte någon kostnad.

Bakgrund

Dom från högsta förvaltningsdomstolen

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom (mål nr 1893-1895-16) skrivit följande:

”Internetanvändning har kommit att bli ett normalt förekommande och väsentligt inslag i enskildas liv. En majoritet av befolkningen har numera tillgång till internet i det egna hemmet. Myndigheter och andra samhällsaktörer, t.ex. skolor, banker och arbetsgivare, förutsätter också i allt högre grad att enskilda har tillgång till internet. Det kan gälla t.ex. skolelevers möjligheter att studera och göra uppgifter i hemmet samt enskildas myndighetskontakter, t.ex. med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller Skatteverket, och möjligheter att uträtta bankärenden. För enskilda finns det därför numera som regel ett klart behov av att ha tillgång till internet i hemmet för att effektivt kunna ta del i samhällslivet. Detta gäller inte minst i ärenden av mer integritetskänslig natur som inte lämpligen bör utföras på datorer med internetuppkoppling på offentliga platser.

Mot denna bakgrund bör utrymmet för att anse att en enskild är tillförsäkrad en skälig levnadsnivå även utan tillgång till internet i hemmet vara synnerligen begränsat.

Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd kommenterar behov av dator med internetuppkoppling på följande sätt:

”Även radio, TV och dator med internetuppkoppling bör ingå i en hemutrustning. Vid bedömning av behovet av dator med internetuppkoppling bör nämnden särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. Dator med internetuppkoppling kan vara viktig för det skolarbete som görs hemma men också i sociala sammanhang barn och ungdomar emellan. Men hänsyn tagen till detta kan nämnden pröva behovet på samma sätt som för övrig utrustning till hemmet, dvs. i förhållande till om behovet kan tillgodoses på annat sätt och inom rimlig tid.”

AFI:s nuvarande riktlinjer följer rekommendationer i Socialstyrelsens handbok och lyder såhär:

”Även dator med internetuppkoppling bör ingå i en hemutrustning för familjer med barn i skolåldern från mellanstadiet och uppåt. För vuxna kan dator bedömas som nödvändigt vid särskilda skäl.”

Med anledning av ovanstående dom från Högsta förvaltningsdomstolen samt för att hålla oss uppdaterade med vad som bedöms ingå i skälig levnadsnivå behöver därmed AFI:s nuvarande riktlinjer revideras på så sätt att kostnad för internetabonnemang ses som en godtagbar kostnad för enskilda **oavsett om det förekommer skolungdomar i hushållet eller inte.**

Förslag på tillvägagångssätt

Nedan följer socialförvaltningens förslag på tillvägagångssätt vid förändring av riktlinjer:

Ett vägledningsbelopp på 250 kronor används i bedömning av bistånd.

- Om kostnaden för internetabonnemang är lägre än vägledningsbeloppet beviljas den lägre kostnaden.
- Om kostnaden är i nivå med vägledningsbeloppet beviljas vägledningsbeloppet.
- Om kostnaden överstiger vägledningsbeloppet görs individuell prövning om det finns skäl att trots detta bevilja bistånd till kostnaden. När det faktiska beloppet inte godkänns avslås detta och vägledningsbeloppet beviljas.
- Om ansökan om bistånd till internetkostnad inte förekommer beviljas inte någon kostnad.

Kostnad på 250 kronor har tagits fram utifrån aktuella marknadspriser och jämförelser med andra kommuners riktlinjer för ekonomiskt bistånd avseende skälig kostnad för internetabonnemang.

Ovanstående tillvägagångssätt skulle **inte** innebära en schabloniserad handläggning. Schabloniserad handläggning innebär att samtliga hushåll som ansöker om bistånd till kostnad för internetabonnemang beviljas en fast summa, oavsett vad den faktiska kostnaden är.

Med förvaltningens förslag på tillvägagångssätt behöver handläggaren ta ställning till samtliga ansökningar som inkommer. Om förslaget om vägledningsbelopp införs blir det dock lättare för handläggaren att förhålla sig till handläggningen av kostnaden.

Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning har gjorts hos ett antal nätverksskommuner. En del kommuner som exempelvis Helsingborg har godtagit internetkostnad som en godtagbar utgift även innan den aktuella domen kom. Andra kommuner som exempelvis Örebro har sedan domen inkommit ändrat sina riktlinjer för handläggning av internetkostnad och beviljar den numera som en godtagbar utgift.

Ekonomiska konsekvenser

Domen från högsta förvaltningsdomstolen innebär förhöjda kostnader för ekonomiskt bistånd till ändamålet internetabonnemang. Dock är det svårt att uppskatta hur många hushåll som kommer att ansöka om bistånd till internetabonnemang.

Socialförvaltningens förslag på tillvägagångssätt är fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv i jämförelse med alternativa tillvägagångssätt som schablonisering av internetkostnad. Detta då ställning tas till varje inkommen ansökan om bistånd till kostnad för internet, istället för att bevilja en fast kostnad vid ansökan, oavsett vad den faktiska kostnaden är.

Det kan också konstateras att det delvis förenklade sättet att handlägga ansökningar om bistånd till kostnad för internetabonnemang kommer att spara personalens tid. Mer tid kan därmed läggas på processarbete istället för handläggning, vilket innebär en ekonomisk vinst på lång sikt.

Kommunala mål

Ärendet kan relatera till och bidra till att förverkliga socialnämndens mål om en rättssäker och effektiv handläggning med lägsta effektiva omhändertagandenivå.

Laila Hämäläinen, avdelningschef på AFI